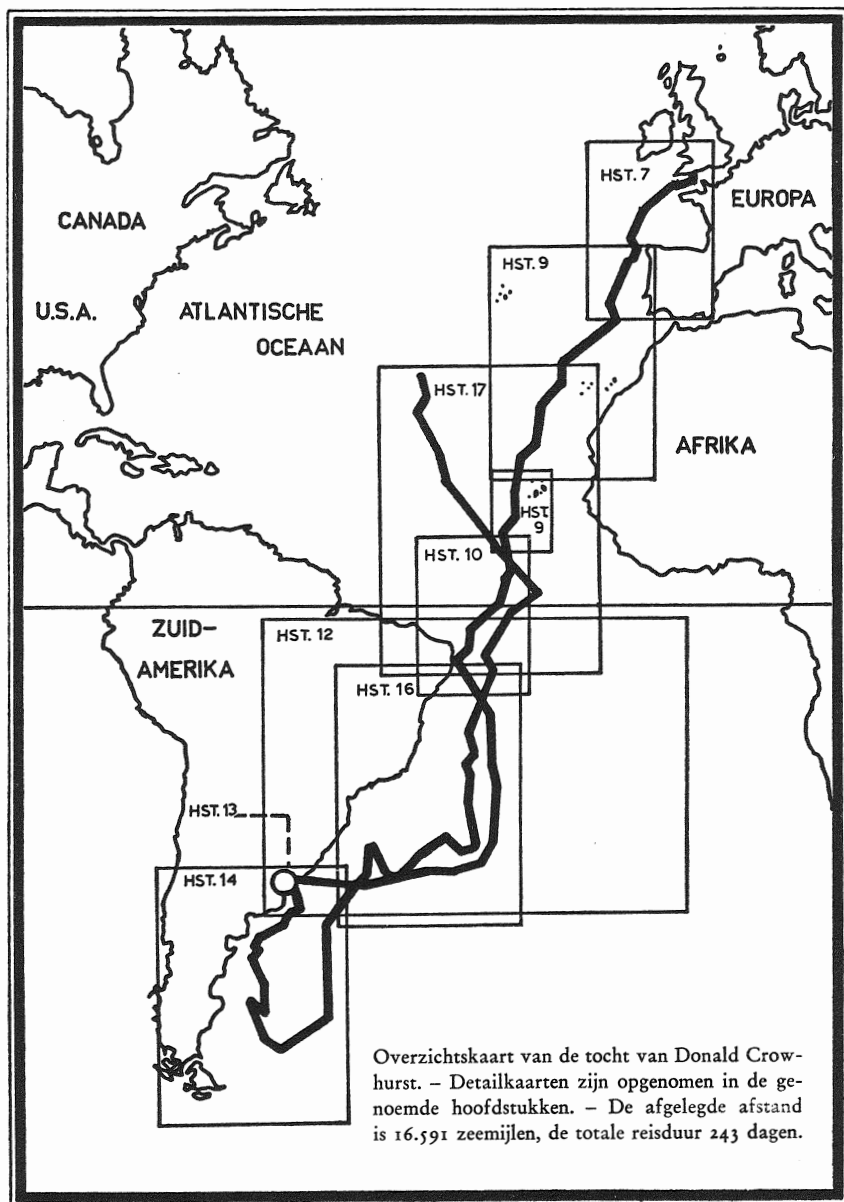

Inhoud

Voorwoord	9
1 Een dappere zoon van zijn moeder	15
2 Wedstrijdkoorts	39
3 Het revolutionaire schip	55
4 De proefvaart	79
5 Teignmouth	90
6 De laatste brief	108
7 De eerste twee weken op zee	114
8 Twee tegenstrijdige verklaringen	135
9 Het gefingeerde verslag	149
10 Het plan	176
11 Kerstmis	188
12 Stilte en eenzaamheid	203
13 De geheime landing	221
14 Koers naar Digger Ramrez	233
15 Laat in de nacht	252
16 Winnen of verliezen?	264
17 De onvermijdelijke zege	279
18 De duistere tunnel	301
19 De kosmische geest	321
20 De grote schoonheid van de waarheid	338
Naschrift: En de wereld zei...	355
Appendix 1: Navigatie van Donald Crowhurst	365
Appendix 2: Het ontwerp van de Teignmouth Electron	375

<i>Overzicht van de opgenomen kaarten</i>	
Overzichtskaart van de tocht van Donald Crowhurst	7
31 oktober – 15 november	115
15 november – 6 december	150
6 december – 12 december	172
12 december – 26 december	177
25 december – 1 maart	204
2 maart – 6 maart	223
8 maart – 12 april	234
12 april – 2 juni	267
2 juni – 10 juni	280
Overzichtstekening van de <i>Teignmouth Electron</i>	378

Overzichtskaart van de tocht van Donald Crowhurst. – Detailkaarten zijn opgenomen in de genoemde hoofdstukken. – De afgelegde afstand is 16.591 zeemijlen, de totale reisduur 243 dagen.

Voorwoord

Kapitein Richard Box, gezagvoerder van het Royal Mail schip *Picardy*, onderweg van Londen naar het Caribisch gebied, werd midden op de Atlantische Oceaan in alle vroegte uit zijn kooi gehaald. Er was een klein zeiljacht waargenomen; omdat men zich op een ongebruikelijke positie voor dergelijke jachten bevond, was de eerste stuurman van mening dat de kapitein op de hoogte gesteld diende te worden. Dat was op 10 juli 1969 om 7.50 uur in de ochtend; de positie was $33^{\circ} 11'$ noorderbreedte, $40^{\circ} 28'$ westerlengte, omstreeks 1800 mijl van Engeland.

Terwijl de *Picardy* dichterbij kwam, drong het tot kapitein Box door, dat hij met een trimaran te maken had en dat het scheepje zich met alleen een bezaansmast op met een snelheid van nauwelijks meer dan twee knopen verplaatste. Aan dek was niemand te zien, de bemanning zou wel in de kajuit zijn om te rusten of te slapen. Kapitein Box verlegde de koers, zodat zijn schip vlak langs de achtersteven van het jacht zou passeren en besloot degene of degenen die zich aan boord mochten bevinden, wakker te maken. Hij gaf drie stoten op de misthoorn, luid genoeg om de gezondste slaper wakker te maken. Er kwam geen reactie. De trimaran, waarop hij inmiddels de naam *Teignmouth Electron* kon onderscheiden, voer rustig en geluidloos verder.

Verbijsterd beval kapitein Box de machines te stoppen en gaf opdracht een boot uit te zetten. Het leek hem gewenst een onderzoek in te stellen; de schipper van de *Teignmouth Electron* kon ziek zijn

geworden en was mogelijk niet in staat aan dek te komen. De eerste stuurman, Joseph Clark, en een bemanning van drie werden in de boot langs zij de *Picardy* neergelaten, de motor werd gestart en even later hadden ze de paar honderd meter naar de trimaran afgelegd. Clark stapte op het brede dek van het jacht, stak zijn hoofd in de kajuit en bleef enkele minuten onderdeks. Het vaartuig was volkomen verlaten. Hij kwam weer aan dek en bracht de kapitein verslag uit van zijn bevindingen door zijn duim omlaag te houden.

Clark begreep dadelijk dat de *Teignmouth Electron*, in ogenschijnlijk uitstekende conditie prijsgegeven, een raadselachtige vondst was. De kajuit was vervuild. Er stonden vuile borden van een paar dagen in het grootsteentje. Op de tafels en een plank stonden drie radio-ontvangers, waarvan er twee waren gedemonteerd; radio-onderdelen lagen overal verspreid. Aan de ene kant lag een soldeerbout in wankel evenwicht op een leeg melkblikje – een bewijs dat het jacht niet was overvallen door een plotselinge golf of een storm. In de voorste kooi trof men een oude, vuile slaapzak aan. De voorraden voedsel en water leken toereikend. De uitrusting van het jacht verkeerde in redelijke staat van onderhoud, maar het huis van de chronometer was leeg. De lucht in de kajuit vertelde een ervaren zeeman duidelijk, dat er de laatste dagen niemand had gewoond. Aan dek was het reddingsvlot keurig op zijn plaats vastgemaakt, het roer had vrij spel. De gestreken zeilen waren netjes opgevouwen, klaar om gehesen te worden, en er was aan dek niets te vinden wat op een of ander ongeval wees.

Clark keek vervolgens de drie journalen in blauwe kaften in, die op de kaartentafel lagen opgestapeld, alsof ze waren klaargelegd voor inspectie. Ze waren zeer systematisch bijgehouden. De laatste aantekening in het nautisch journaal was, naar hij ontdekte, van 24 juni, ruim twee weken geleden. De laatste aantekening in het radiojournaal was van 29 juni. Het was duidelijk dat de *Picardy* niet alleen geconfronteerd werd met een mysterieuze tragedie, maar dat deze tragedie – gezien de zorgvuldig bijgehouden jour-

nalen, de ontbrekende chronometer en het ogenschijnlijk onbeschadigde jacht – een griezelige herhaling was van het bekende mysterie van de *Mary Celeste*. Zevenennegentig jaar tevoren was ook de *Mary Celeste* midden op de Atlantische Oceaan aangetroffen – om onbegrijpelijke redenen verlaten. Sedertdien heeft men vruchteloos geprobeerd te weten te komen wat er met de opvarenden is gebeurd.

Intussen had iemand aan boord van de *Picardy* zich de naam *Teignmouth Electron* herinnerd. Was dat niet een van de jachten uit de solorace om de wereld, de Golden Globe? Een ander beschikte over een oud knipsel uit de *Sunday Times* met tekeningen van alle deelnemende schepen. En daar stond het: *Teignmouth Electron*, een trimaran kits, schipper Donald Crowhurst, een elektrotechnicus uit Bridgwater in Somerset. Vertrokken uit Teignmouth in Devon 31 oktober 1968. Als laatste gestart, maar ze had een verbluffende tijd gemaakt in de ‘Roaring Forties’ naar Kaap Hoorn. Inmiddels de enige overgebleven deelnemer en zegevierend op weg naar Teignmouth, waar de prijs van vijfduizend pond wachtte.

Het kostte ongeveer anderhalf uur om de trimaran aan boord van de *Picardy* te hijsen. Het dekpersoneel moest de zware laadboom uitzetten, de bezaansmast van het vaartuigje neerlaten en het jacht zorgvuldig op het voorste luik van het laadruim tillen. Kapitein Box zond een telegram aan het hoofdkantoor van zijn rederij, Furness Withy te Londen, waarin hij zijn raadselachtige vondst meldde. De rederij stelde vervolgens Lloyd’s op de hoogte en ook de marine, die ogenblikkelijk een verzoek deed uitgaan aan de luchtmacht van de Verenigde Staten om het gebied met vliegtuigen af te zoeken en zo mogelijk Crowhurst op te sporen.

Het was op de Atlantische Oceaan inmiddels 10.30 uur ’s morgens, in Londen was het vroeg in de middag en ofschoon kapitein Box begon te zoeken en zijn bemanning opdracht gaf uit te kijken naar een zwemmer, had hij weinig hoop de zo raadselachtig verdwenen zeiler op te pikken. Hij was dan ook zelf al aan een onder-

zoek van de journalen begonnen. Indien de data die erin voorkwamen bepalend waren voor het tijdstip waarop Donald Crowhurst van boord was gegaan, had hij in die wateren beslist niet zo lang in leven kunnen blijven. Aan allen die navraag deden, onder wie de vrouw van Donald Crowhurst, Clare, en zijn persagent, Rodney Hallworth, telegrafeerde kapitein Box slechts dat de hele zaak hem een volmaakt mysterie leek.

De volgende dag staakte de *Picardy* het zoeken en de Amerikanen deden hetzelfde. In de daaropvolgende weken las kapitein Box, terwijl zijn schip koers zette naar San Domingo, de drie journalen van Crowhurst door. Naast simpele nautische gegevens en radioberichten kwamen er lange persoonlijke ontboezemingen in voor. Zou hij daarin geen aanwijzingen kunnen vinden die onthulden wat er gebeurd was?

Hij zag zijn vragen niet beantwoord. Hoe langer hij las, hoe onverklaarbaarder de hele gang van zaken leek. Hij ontdekte niets wat op een dreigende ramp wees. De navigatie leek haast al te zorgvuldig en de cijfers wezen – bij vluchtige beschouwing – op een normale, geslaagde reis. Alle radioberichten waren zo te zien keurig gedocumenteerd. Wel vond hij op drie bladzijden van het laatste journaal aanwijzingen dat zich iets raadselachtigs en gruwelijks had voorgedaan.

Bovendien kwamen tussen de neergekrabbelde filosofische overpeinzingen vreemde, cryptische zinnen voor: ‘Helaas zal ik mijn overleden vader niet terugzien... De natuur staat God niet toe enige zonde te begaan behalve één – dat is de zonde van het zich verschuilen. Het is het eind van mijn spel, de waarheid is onthuld en het zal gedaan worden zoals mijn familie dat van mij wil...’, wat de situatie nog ingewikkelder maakte. Daaruit bleek dat het niet om een gewoon zeemysterie ging, dat de vermiste geen gewone zeiler was. Een onderzoek naar zijn zonderlinge reis en naar datgene wat hem deed besluiten rond de wereld te zeilen, lichtte slechts een tip van de sluier op.

Om het mysterie van wat zich aan boord van de *Teignmouth Electron* heeft afgespeeld op te lossen, was er waarschijnlijk geen andere methode dan de hele levensgeschiedenis van Donald Crowhurst na te gaan, en wel vanaf het begin.

Paranoïde groothedswaan

‘Paranoïde groothedswaan is gewoonlijk goed gestructureerd, betrekkelijk stabiel en hardnekkig. De complexiteit van de misleidende overtuiging varieert van een vrij eenvoudig geloof in het talent, de aantrekkelijkheid of briljante gedachten die men zich heeft toegedicht, tot het uiterst ingewikkelde, systematisch doorgevoerde geloof een groot profeet, schrijver, dichter, uitvinder of geleerde te zijn. Het laatstgenoemde uiterste behoort tot de klassieke paranoia.’

Prof. Norman Cameron, Yale
(Enc. Brit.)